

Propozycja Rekomendacji Kongresu Consumer Finance dotycząca implementacji dyrektywy CCD2

Koordinacja Rekomendacji : Zespół EKF Research



dr Marta Penczar
Dyrektor EKF Research

marta.penczar@efcongress.com

Metodologia

- Kwestionariusz z Rekomendacjami dotyczącymi implementacji Dyrektywy CCD2 skierowano do 30 osób i podmiotów reprezentujących interesariuszy rynku Consumer Finance.
- Otrzymano 10 odpowiedzi (do 23.11.23), w tym z organizacji branżowych, banków, firm pożyczkowych
- Uwzględniając nadesłane opinie eksperckie i wynikający z nich konsensus odpowiedzi rekomendujemy przyjęcie – po drobnych korektach - 4 rekomendacji dotyczących:
 - zasad w zakresie reklamy,
 - limitu kosztów,
 - systemu poradnictwa w zarządzaniu długiem oraz odrzucenie rekomendacji dotyczącej zdolności kredytowej, z uwagi na brak zgodności
 - transparentności i dialogu w procesie legislacyjnym

Nowe zasady w zakresie reklamy

Dyrektywa CCD2 wprowadza ważne, nowe rozwiązania w zakresie reklamy, w tym katalog obligatoryjnych i fakultatywnych zakazów sposobów reklamy produktów.

Dla odpowiedniego ich wdrożenia pożądana jest współpraca całej branży kredytu konsumenckiego na wzór współpracy przy tworzeniu kodeksu dobrych praktyk w zakresie reklamy (Dobre Praktyki w Zakresie Standardów Reklamowania Kredytu Konsumenckiego, 2016).

Rekomendowanym rozwiązaniem jest implementowanie zapisów dyrektywy jedynie w koniecznym, obligatoryjnym zakresie, bez ustawowego regulowania propozycji fakultatywnych (nie zakazanych).

Limit kosztów

Dyrektywa CCD2, w motywie 73, odnoszącym się do limitu kosztów kredytu stanowi, że „państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania swoich obecnie obowiązujących uregulowań prawnych” pod warunkiem, że regulacje zapobiegające obciążaniu konsumentów nadmiernie wysokimi kosztami w danym państwie członkowskim już funkcjonują.

W Polsce obowiązują już przepisy zapobiegające obciążaniu konsumentów nadmiernie wysokimi stopami oprocentowania kredytu, dlatego **implementację CCD2 rekomendujemy skupić na aktualizacji (urealnieniu) obecnie obowiązujących limitów, aniżeli wprowadzaniu nowych rozwiązań.**

Mechanizm limitujący Rzeczywistą Roczną Stopę Oprocentowania, który Dyrektywa wskazuje jako fakultatywny, nie jest spójny z logiką obecnie obowiązujących w Polsce przepisów antylichwiarskich, poprzez jego niedostosowanie do specyfiki niektórych segmentów rynku. Dlatego rekomenduje się takie rozwiązania prawne, aby **RRSO stosować wyłącznie do celów informacyjnych i porównawczych, a implementację CCD2 wykorzystać do aktualizacji wysokości obecnie obowiązujących limitów, w celu zwiększenia dostępności i różnorodności produktów kredytowych dla konsumentów.**

Urealnienie wysokości obowiązujących limitów należy poprzedzić analizą rynku oraz kosztów, ponoszonych przez kredytodawców – to pozwoli zaktualizować nominalne wartości limitów w taki sposób, aby zapewnić konsumentowi możliwość wyboru i skorzystania zarówno z mikrokredytów na niskie kwoty i krótkie okresy, jak i z kredytów ratalnych, na wyższe kwoty i dłuższe okresy – w zależności od jego potrzeb i możliwości spłaty.

System poradnictwa w zarządzaniu długiem

Kwestia edukacji konsumentów w sferze umiejętności zarządzania długiem (*debt advice*) jest praktycznie nieobecna w polskim prawie.

Dyrektywa CCD2 nakłada na państwa członkowskie obowiązek stworzenia całego systemu takiej edukacji

i poradnictwa. **Rekomenduje się zatem stworzenie krajowego systemu „*debt advice*” w oparciu o już istniejące instytucje, których kompetencje wydają się najlepiej odpowiadać potrzebom takiego systemu.**

Dyrektywa CCD2 nakłada również na kredytodawców obowiązek wprowadzenia procedur i polityk w zakresie wczesnego identyfikowania konsumentów doświadczających trudności finansowych, natomiast – skoro dyrektywa CCD2 nie nakłada na kredytodawców obowiązku finansowania takiego systemu (wręcz przeciwnie, nakazuje, aby podmioty świadczące pomoc konsumentom były niezależne), to ciężar jego finansowania powinien spoczywać na państwach członkowskich.

Transparentność i dialog w procesie legislacyjnym

Zgodnie z art. 48 ust. 1 Dyrektywy CCD2 Państwa członkowskie przyjmują i publikują do dnia 20 listopada 2025 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. **Czas ten powinien zostać w sposób maksymalny wykorzystany na przeprowadzenie dialogu, a następnie rzetelnych konsultacji projektu z podmiotami działającymi na rynku kredytów konsumenckich.**

Biorąc pod uwagę obniżone w ostatnich latach standardy procedowania przepisów, szczególnie istotne jest **przeprowadzenie transparentnego procesu legislacyjnego, wsłuchanie się w opinie uczestników rynku oraz opracowanie rzetelnej oceny skutków regulacji**, co przełoży się na prawidłowość implementacji, jakość stanowionego prawa oraz uniknięcie tzw. „gold-platingu”. Ma to szczególne znaczenie z uwagi na szereg opcji narodowych przewidzianych w CCD2 oraz konieczność poszanowania zasady proporcjonalności.

Należy rozważyć opracowanie nowej ustawy o kredycie konsumenckim oraz dokonanie przeglądu istniejących rozwiązań krajowych, czy też dokonania rzetelnego przeglądu regulacji sankcyjnych przewidzianych w obecnej ustawie pod kątem ich celowości i proporcjonalności.

Dziękuję za uwagę

Zapraszamy do wyrażenia swojej opinii
na temat
Projektu Rekomendacji Kongresu Consumer Finance

Opinie proszę przesać **do 6 grudnia br.** na adres:

marta.penczar@efcongress.com